

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2016/827

(2016. gada 20. maijs)

par Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupas mandāta pagarināšanu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā ir nostiprinātas Savienības pamatvērtības, un tā 6. pants Pamattiesību hartai piešķir tādu pašu juridisko spēku kā Līgumiem un nosaka, ka pamattiesības ir Savienības tiesību vispārīgo principu pamats.
- (2) 1991. gada 20. novembrī Eiropas Komisija nolēma Kopienas pētniecības un tehnoloģiju attīstības rīcībpolitikas lēmumu pieņemšanas procesā iekļaut ētiku un šajā sakarā izveidoja Padomdevēju grupu jautājumos par biotehnoloģijas ētiku (GAEIB).
- (3) 1997. gada 16. decembrī Komisija nolēma Padomdevēju grupu jautājumos par biotehnoloģijas ētiku aizstāt ar Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupu (EGE) un paplašināt šīs jaunās grupas mandātu, iekļaujot tajā visas zinātnes un tehnoloģiju piemērošanas jomas. Vēlāk EGE mandātu pagarināja; pēdējoreiz – ar Komisijas Lēmumu 2010/1/ES ⁽¹⁾. Šajā brīdī ir lietderīgi mandātu pagarināt par pieciem gadiem un attiecīgi iecelt jaunus locekļus.
- (4) EGE uzdevums ir dot padomus Eiropas Komisijai ētikas jautājumos, ko tā dara vai nu pēc Komisijas pieprasījuma, vai pēc savas iniciatīvas un pēc vienošanās ar Komisiju. Komisija var vērst EGE uzmanību uz problemātiskiem jautājumiem, ko Eiropas Parlaments un Padome uzskata par ētiskā ziņā ļoti nozīmīgiem.
- (5) Būtu jāparedz noteikumi par grupas locekļiem pieejamās informācijas izpaušanu.
- (6) Personas dati būtu jāapstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 ⁽²⁾.
- (7) Lēmums 2010/1/ES būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Mandāts

Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupas (EGE) mandātu pagarina par pieciem gadiem.

⁽¹⁾ Komisijas 2009. gada 23. decembra Lēmums 2010/1/ES par Eiropas grupas par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām pilnvaru pagarināšanu (OV L 1, 5.1.2010., 8. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

2. pants

Uzdevums

EGE uzdevums ir dot padomus Komisijai par ētikas jautājumiem, kas attiecas uz zinātņi un jaunajām tehnoloģijām, un par to, kādas sekas plašākā sabiedrībā var radīt jauninājumi šajās jomās, un padomus tā dod vai nu pēc Komisijas pieprasījuma, vai pēc grupas priekšsēdētāja pieprasījuma, ko viņš saskaņo ar Komisijas dienestiem. Šajā sakarā grupa:

- a) apzina, definē un pēta ētikas jautājumus, kas radušies zinātnes un tehnoloģiju attīstības rezultātā;
- b) analīžu un ieteikumu formā, stingri ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, dod padomus, kuriem jābūt vērstiem uz to, lai ES tiktu veicināta ētiska politikas veidošana.

3. pants

Apspriešanās

Komisija var apspriesties ar grupu par jebkuru jautājumu, kas ietilpst 2. panta darbības jomā. Šajā sakarā Komisija var vērst grupas uzmanību uz problemātiskiem jautājumiem, ko Parlaments un Padome uzskata par ētiskā ziņā ļoti nozīmīgiem.

4. pants

Dalībnieki un viņu iecelšana

1. EGE veido ne vairāk kā 15 locekļi. Grupas locekļu kompetence atbilst 2. pantā minētajai darbības jomai.
2. Grupas locekļi darbojas privātpersonas statusā. Viņi Komisijai dod padomus, kas ir sabiedrības interesēs un ir neatkarīgi no jebkādas ārējas ietekmes. Grupas locekļi laikus informē Komisiju par interešu konfliktiem, kas varētu mazināt viņu neatkarīgumu.
3. Grupas locekļus ieceļ Komisijas priekšsēdētājs, pamatojoties uz pētniecības, zinātnes un inovācijas komisāra priekšlikumu, kas sagatavots pēc tam, kad potenciālie locekļi, reaģējot uz uzaicinājumu izteikt ieinteresētību dalībā EGE, izvirzījuši savu kandidatūru un izturējuši Identifikācijas komitejas pārraudzītu atlases procedūru, kas balstās uz šā panta 4. un 6. punktā noteiktajiem kritērijiem.
4. Gatavojot EGE sastāva priekšlikumu, Identifikācijas komiteja cenšas pēc iespējas nodrošināt augsta līmeņa speciālās zināšanas un pluralismu, ģeogrāfisko līdzsvaru, kā arī līdzsvarotu attiecīgās zinātnes un interešu jomu pārstāvētību, ņemot vērā EGE specifiskos uzdevumus, nepieciešamās speciālās zināšanas un uzaicinājuma izteikt ieinteresētību rezultātā izrādīto interesi. EGE ir neatkarīga, plurālistiska un daudzdisciplināra.
5. Katru EGE locekli ieceļ uz divarpus gadiem. Termiņa beigās viņu var iecelt uz jaunu termiņu. EGE locekļus var iecelt uz maksimāli trīs termiņiem.
6. Atlasot grupas locekļu kandidātus, ņem vērā šādus faktoros un kritērijus:
 - a) grupas sastāvam jānodrošina, ka tā var dot augstas kvalitātes neatkarīgus padomus, kuros gudrība apvienota ar tālredzību. Grupas ticamības pamatu veido to veidojošo sieviešu un vīriešu kvalitātes, un viņiem kopā jāatspoguļo plašais perspektīvu loks visā Eiropā. Stingri jāņem vērā dzimumu līdzsvars, un pienācīga uzmanība jāpievērš vecuma līdzsvaram un ģeogrāfiskajai izklaidētībai;
 - b) grupas locekļiem jābūt starptautiski atzītiem ekspertiem, kuru izcilība un pieredze ir pierādīta Eiropas un pasaules līmenī;

- c) grupas locekļiem jāatspoguļo grupas mandāta plašais starpdisciplinārais tvērums, kurā ietilpst filozofija un ētika, dabas un sociālās zinātnes un jurisprudences. Tomēr tās locekļi nedrīkst uztvert sevi kā kādas konkrētas disciplīnas, pasaules uzskata vai pētniecības virziena pārstāvi; viņiem jābūt ar plašu redzējumu, tādējādi kopīgi demonstrējot izpratni par nozīmīgākajiem esošajiem un topošajiem jauninājumiem, tostarp starpdisciplināru, pārdisciplināru un daudzdisciplināru perspektīvu, un par vajadzību pēc padomiem ētikas jautājumos Eiropas līmenī;
- d) papildus pierādītai reputācijai grupas dalībniekiem kopīgi jānodrošina pieredze ētisku padomu došanā politikas veidotājiem, un šai pieredzei jābūt gūtai dažādās dalībvalstīs, kā arī Eiropas un starptautiskajā līmenī;
- e) grupā jābūt locekļiem, kam ir pieredze darbā tādās struktūrās kā konsultatīvās padomes un komitejas, valdības padomdevēji, valstu ētikas padomes, augstskolas un pētniecības institūti. Grupas sastāvā varētu būt vērtīgi iekļaut personas, kam ir vairākās valstīs gūta pieredze, un personas, kas darbojas ārpus Eiropas Savienības.
7. EGE locekļi tiks atlasīti, pamatojoties uz atklātu uzaicinājumu izteikt ieinteresētību, kurā norādīta kārtība, kādā iesniedzams pilnīgs pieteikums. Komisija uzaicinājumu publicē tīmekļa vietnē *Europa*. Uz tīmekļa vietni *Europa* tiks nodrošināta arī saite no Komisijas ekspertu grupu un citu līdzīgu struktūru reģistra (turpmāk "Ekspertu grupu reģistrs").
8. Kandidatūru drīkst izvirzīt, ja kandidāts pilnībā ievēro pieteikuma iesniegšanas kārtību.
9. EGE locekļu sarakstu Komisija publicē Ekspertu grupu reģistrā.
10. Piemērotos kandidātus, kurus neieceļ par locekļiem saskaņā ar šā panta 2. punktu, iekļauj rezerves sarakstā. Komisijas priekšsēdētājs var iecelt locekļus no rezerves saraksta.
11. Ja grupas loceklis vairs nespēj sekmīgi piedalīties EGE darbā, atkāpjas vai neatbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību 339. panta nosacījumiem, Komisijas priekšsēdētājs no rezerves saraksta uz sākotnējā grupas locekļa pilnvaru termiņa atlikušo laiku var iecelt aizstājēju locekli.

5. pants

Darbība

1. Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāts ciešā sadarbībā ar EGE priekšsēdētāju atbild par EGE darba koordinēšanu un organizēšanu un tās sekretariāta nodrošināšanu.
2. EGE locekļi no sava vidus ar vienkāršu balsu vairākumu ievēlē priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku uz visu viņu pilnvaru termiņu.
3. Uz EGE locekļiem, kā arī pieaicinātajiem ekspertiem attiecas dienesta noslēpuma neizpaušanas saistības, kas paredzētas Līgumos un to īstenošanas noteikumos, kā arī Komisijas drošības noteikumi, kas attiecas uz ES klasificētās informācijas aizsardzību un ir noteikti Komisijas Lēmumos (ES, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁾ un (ES, Euratom) 2015/444 ⁽²⁾. Ja viņi neievēro šīs saistības, Komisija var veikt visus nepieciešamos pasākumus.
4. EGE darba programmu, tostarp tādu ētisko analīzi, ko EGE ierosinājusi pēc savas iniciatīvas, apstiprina Komisija. Katrā ētiskās analīzes pieprasījumā iekļauj prasītās analīzes parametrus. Ja Komisija vēlas saņemt EGE atzinumu, tā nosaka termiņu, kādā šāds atzinums ir jāsniedz.
5. EGE atzinumi ietver ieteikumus. Tie pamatojas uz pārskatu par jaunākajiem sasniegumiem attiecīgajās zinātnes un tehnoloģiju jomās un izskatāmo ētikas jautājumu rūpīgu analīzi. Par EGE ieteikumiem informē attiecīgos Komisijas dienestus.

⁽¹⁾ Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmums (ES, Euratom) 2015/443 par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 par drošības noteikumiem ES klasificētās informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

6. EGE darbojas koleģiāli, cenšoties starp dalībniekiem panākt konsensu. EGE pieņem reglamentu, kura pamatu veido ekspertu grupu darba standarta reglaments un kuru apstiprina Komisijas pārstāvis. Darba procedūrām jābūt vērstām uz to, lai visi locekļi aktīvi piedalītos grupas darbā.

7. EGE sanāksmes parasti notiek Komisijas telpās saskaņā ar Komisijas noteikto kārtību un laika grafiku. EGE sanāksmes vajadzētu noturēt vismaz sešas reizes 12 mēnešu laikposmā, kas kopā aizņemtu apmēram divpadsmit darbdienu gadā. Vajadzības gadījumā, vienojoties ar Komisijas pārstāvi, var organizēt papildu sanāksmes.

EGE analīzes sagatavošanai, ņemot vērā pieejamos resursus, Komisijas pārstāvis var:

- attiecīgā gadījumā īpašā kārtā uzaicināt viedokļu apmaiņai ekspertus un pārstāvjus no attiecīgajām nevalstiskajām organizācijām vai reprezentatīvajām organizācijām. Komisija var EGE darbā īpašā vai pagaidu kārtā iesaistīt arī ārējus ekspertus, ja to uzskata par vajadzīgu, lai aptvertu plašo ētikas jautājumu spektru, kas skar sasniegumus zinātnes un jauno tehnoloģiju jomā,
- iniciēt pētījumus, lai savāktu visu vajadzīgo zinātnisko un tehnisko informāciju,
- dot atļauju izveidot darba grupas specifisku jautājumu izskatīšanai,
- izveidot ciešākas saites ar dažādu ētikas struktūru pārstāvjiem dalībvalstīs un trešās valstīs.

Papildus Komisija attiecībā uz katru EGE sniegto atzinumu organizē atklātu apaļā galda diskusiju, lai veicinātu dialogu un uzlabotu pārredzamību. EGE izveido ciešas saites ar Komisijas departamentiem, kurus skar grupas izskatāmie jautājumi.

8. Grupa cenšas panākt konsensu. Tomēr, ja atzinumu nepieņem vienprātīgi, tajā iekļauj atšķirīgo viedokli (kā "mazākuma viedokli"), norādot to locekļu vārdus, kas šo viedokli pauduši. Atzinumu nosūta Komisijas priekšsēdētājam vai viņa ieceltam pārstāvim. Katru atzinumu nekavējoties publicē un pēc tā pieņemšanas nosūta Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei.

9. Ja operatīvu apstākļu dēļ padoms konkrētā jautājumā jāsaņem ātrāk, nekā to iespējams saņemt ar atzinuma pieņemšanu, var izdot paziņojumus vai analīzi citā formā, pēc kā vajadzīgas gadījumā sniedz pilnīgāku analīzi atzinuma formā, taču vienlaikus jānodrošina tāda pati pārredzamība kā jebkura cita atzinuma gadījumā. Paziņojumus publicē un dara pieejamus EGE tīmekļa vietnē. Darba programmas ietvaros, vienojoties ar Komisijas pārstāvi, EGE var atjaunināt atzinumu, ja tā uzskata to par vajadzīgu.

10. EGE apspriedes ir konfidenciālas. Vienojoties ar Komisijas pārstāvi, EGE ar vienkāršu balsu vairākumu var pieņemt lēmumu apspriedes publicēšanai.

11. Visus attiecīgos dokumentus, kas saistīti ar EGE darbību (piemēram, darba kārtības, protokoli, atzinumi un dalībnieku iesniegumi), dara pieejamus Ekspertu grupu reģistrā vai reģistrā norāda saiti uz īpaši šim nolūkam izveidotu tīmekļa vietni. Izņēmumi no prasības par publicēšanu ir iespējami, ja uzskata, ka dokumenta izpaušana varētu kaitēt sabiedrisko vai privāto interešu aizsardzībai, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001⁽¹⁾ 4. pantā.

12. Pirms mandāta termiņa beigām sagatavo EGE darba pārskatu, par ko atbild grupas priekšsēdētājs. Ziņojumu publicē un nosūta 11. punktā paredzētajā kārtībā.

6. pants

Sanāksmju izdevumi

1. EGE darbā iesaistītās personas nesaņem atlīdzību par sniegtajiem pakalpojumiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

2. EGE sanāksmju sakarā radušos ceļa un uzturēšanās izdevumus Komisija atlīdzina saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem.
3. Minētos izdevumus atlīdzina no pieejamajām apropriācijām, kuras piešķirtas ikgadējā resursu piešķiršanas procedūrā.

7. pants

Nobeiguma noteikumi

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Lēmums 2010/1/ES tiek atcelts.

Briselē, 2016. gada 20. maijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
Jean-Claude JUNCKER
